

[Honoré]

Konsekvensen vil blive, at en overordnet persons afgørelse i højere grad bliver kritiseret offentligt af en underordnet, og dermed bliver den underordnedes kritik brugt af den politiske opposition imod den politiske ledelse og imod den administrative ledelse. Den underordnede skal nu ifølge de radikale tanker have mulighed for selv at udtrykke sin egen partipolitisk betingede opfattelse af de spørgsmål, han beskæftiger sig med på sit embeds vegne. Det vil sige, at selve embedsfunktionen bliver gjort til eller kan gøres til et partipolitisk middel. Vi får altså på denne måde gjort embedsmandsstanden til en politisk størrelse eller rettere sagt til en slagmark for en række forskellige politiske opfattelser. Vi får, som hr. Camre var inde på, en slags embedsmandsvælde, hvor offentligt ansatte driver partipolitik uden at have noget demokratisk mandat hertil. Dette vil være en første konsekvens af sådanne tendenser.

Det vil nu hurtigt vise sig, tror jeg, at administrationen ikke kan fungere, hvis den bliver alles kamp imod alle, embedsmændenes kamp imod andre embedsmænd, underordnede imod overordnede og overordnede imod underordnede, hvor en masse tid og kræfter skal bruges til at begrunde modstridende opfattelser af de trufne afgørelses rigtighed. Det vil blive embedsmænds kamp mod politikere og politikeres kamp mod deres egne embedsmænd. Politikerne kan ikke stole på deres rådgivere blandt de offentligt ansatte. Deres en vej ud af dette, vi godt kan kalde administrative anarki, vil man åbenlyst eller skjult begynde at indføre en politisk valgt stab af offentligt ansatte.

Dette er for mig at se konsekvenserne af de bestræbelser, som udfoldes i denne debat af de radikale og andre partier. At de radikale måske ikke selv mener, at dette vil være konsekvensen, kan skyldes forskellige forhold, som jeg ikke skal komme ind på.

Kristeligt folkeparti er tilhænger af de offentligt ansattes yringsfrihed, men jeg mener, vi må se realistisk på det og se, at de offentligt ansattes yringsfrihed må afvejes imod andre hensyn, som hører til deres tjeneste, og som er nødvendige for, at tjenesten kan fungere, og navnlig at vi kan fastholde den gode tradition, vi har her i landet for en upolitisk stab af offentligt ansatte.

Ib Christensen (DR):

Det svar, som finansministeren har givet på forespørgslen, udmærker sig ved, at man stiller et responsum i udsigt, men ellers må vi sige, at man ikke kommer ind på det centrale i sagen, som jo er offentligt ansattes berettigede eller uberettigede frygt for skjulte sanktioner, hvis de udtaler sig om politisk kontroversielle eller sagligt kontroversielle spørgsmål inden for deres sagsområde. Det er jo det, der er kernen i sagen.

Ordføreren for forespørgerne holdt en måske lidt svulstig tale og kom ikke ind på det konkrete, men det gjorde – det skal retfærdigvis siges – det radikale venstres ordfører, hr. Niels Helveg Petersen, med et udmærket forslag, som jeg umiddelbart kan tilslutte mig.

Det, der er enighed om blandt dem, der har blandet sig i debatten, er vel, at der ikke er behov for nye eller ændrede retsregler til beskyttelse af offentligt ansattes yringsfrihed, men på den anden side, at der er et problem, nemlig i hvilket omfang denne yringsfrihed faktisk tør benyttes af sagkyndige embedsmænd på deres sagsområder.

I et samfund som vort er vi i stigende grad afhængige af ekspertise, fordi samfundet er kompliceret, og fordi den offentlige sektor blander sig i stedse flere områder. Derfor er det særlig vigtigt, at der ikke fra debatten udelukkes indlæg fra folk, der i kraft af deres embede har en særlig indsigt i spørgsmålene.

Det er klart, at der er en vis tavshedsforpligtelse knyttet til udførelse af embedsmænds hverv for så vidt angår enkeltpersoners økonomiske eller personlige forhold. Det er også klart, at der er en vis loyalitetsforpligtelse for højtstående embedsmænd, således som beskrevet i den også af andre omtalte kommentar af Jørn Neergaard Larsen i Politiken fra i går. Men når det er sagt og det er tilføjet, at for så vidt angår tjenestemænds eller andre offentligt ansattes almindelige yringsfrihed vedrørende områder uden for deres egen tjeneste, er der intet problem, så skal det til gengæld siges, at når det drejer sig om områder, som de beskæftiger sig med, kan der af flere grunde være tale om en tilbageholdenhed, som kan være skadelig for den offentlige debat. Man kan frygte sanktioner, hvis man udtaler sig kontroversielt om afgørelser eller om den politik, der fastsættes af overordnede, herunder altså